

Perspectiva maturității

Sfârșit de stagiune : scrutări critice ale eforturilor și rezultatelor artistice recoltate peste an de teatru : comentarii, dezbateri, colocvii — bilanțuri. În sferele de mai restrinsă activitate ale colectivelor luate în parte ; în perimetre de acțiune și de radiație mai larg cuprinzătoare — cum au fost de pildă Plenara recentă a Comitetului de cultură și educație socialistă al municipiului București, și demonstrațiile mai mult sau mai puțin competitive ale „săptămânilor“ sau festivalurilor din Pitești, Arad, Timișoara, Piatra Neamț, Satu Mare, Bacău etc. Inițiate anul acesta mai din abundență și cu un spirit de emulație mai viu decât în alți ani, toate au fost însoțite ori urmate de „mese rotunde“, de schimburi de opinii (și de experiențe), de întâlniri ale oamenilor de teatru între ei sau ale oamenilor de teatru cu exponenți ai marelui public... Toate, chiar dacă severe în aprecieri, în orice caz refuzându-se cu legitimitatea unui vădit simț al măsurii, de la judecăți gratuite și false satisfacții, s-au arătat stăpânite totuși de o nu mai puțin întemeiată convingere în trănicia valoroaselor cuceriri cu care arta noastră scenică se mîndrește, în capacitatea creatoare nealterată și mai ales în setea de a crea — mai bine, mai mult, mai eficace — a celor închinați artei și misiunii teatrului nostru.

La capătul acestei stagiuni, conștiințele artistice sînt cu deosebire marcate de fiorul unei responsabilități sporite. Angajate în contextul de viață și de elan ziditor al întregului popor, inițiativele scriitorilor dramatici și ale artiștilor scenei sînt, deopotrivă cu avîntul tuturor oamenilor muncii, insuflete și direcționate de iminența Conferinței Naționale a P.C.R., de însemnătatea istorică a deciziilor pe care partidul le va lua cu acel prilej pentru înaintarea țării și a poporului pe drumul progresului, pe drumul construcției continue a omului și a omeniei socialiste. În climatul de entuziasm unanim, de întreceri socialiste, vast răspîndite pe tot întinsul țării, pentru îndeplinirea înainte de termen a sarcinilor planului cincinal, sfârșitul de stagiune este resimțit nu atît din perspectiva faptelor consumate, cît mai degrabă din perspectiva maturității și exigențelor, a cumpănilor lucide și a combativității revoluționare care — în toate domeniile de viață și de construcție, și cu atît mai virtos în domeniul acesta al construcției umane, care este teatrul — stau la baza însuflețitelor decizii și demersuri ce întîmpină lucrările Conferinței partidului, și care, a doua zi după Conferință, înarmate cu măsurile și căile deschise de Conferință, vor privi spre momentul sărbătoreștei aniversări a unui sfert de veac de la întemeierea Republicii noastre. Neajunsurile, întîrzierile, semnele de vîlăguire ori de comoditate rutinieră sau conformistă, ori alte felurite obstacole de altă natură — constatate în așezarea repertoriilor, în scrierea sau în judecarea și promovarea scrierilor noastre dramatice, în concepția și montarea și în felul montării spectacolelor, în relațiile dintre teatre și spectatori etc. — pot deștepta, firește, ceea ce se numește rațiunea polemică în rîndul creatorilor înșiși, în primul rînd. Această rațiune polemică nu se vede însă justificată în sine. Ea nu are șansele unei rodnicii decât organică angrenată în rațiunea propulsivă, constructivă, permanent deschisă îmbunătățirilor și înnoirii, care animă și caracterizează viața și realitățile noastre, în plină și continuă dezvoltare, problemele construcției și conștiințelor noastre.

Sub semnul acesta, al perfecționării continue, și într-un ritm tot mai intens, a vieții noastre socialiste, sfârșitul de stagiune se îngemănează cu pregătirea viitoarei stagiuni. Aceasta se vrea — și nu e nici un motiv de îndoială că poate fi — o stagiune reprezentativă a înaltului stadiu de cultură și de expresie artistică atins, și tînzînd a fi depășit, de scrisul nostru dramatic și de arta noastră teatrală în acest al 25-lea an de muncă, de zidire, de visare, de gîndire și de simțire revoluționară, comunistă, al Republicii noastre Socialiste.